

Príloha k poučeniu a informovanému súhlasu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice

Klinika ortopédie a traumatológie pohybového ústrojenstva

Univerzitná nemocnica L. Pasteura

Trieda SNP č.1, Košice, 040 11

PACIENT

Meno a priezvisko

Rodné číslo

Diagnóza osteoartróza kolenného kĺbu

Navrhovaný liečebný výkon implantácia umelej kĺbovej náhrady (endoprotézy)

Pridružené ochorenia

.....

.....

Informovaný súhlas pacienta s liečbou a poučenie o možných zdravotných rizikách, ktoré existujú pri tejto liečbe - implantácii umelej kĺbovej náhrady kolenného kĺbu

Prichádzate na naše oddelenie na operáciu kolenného kĺbu. Cieľom implantácie umelej kĺbovej náhrady je predovšetkým odstránenie, resp. zmiernenie bolestí Vášho kolenného kĺbu. Hoci sa jedná o často vykonávanú operáciu na našom pracovisku, tak ako aj iné operácie, má určité riziká a možné komplikácie. Aby sme znížili riziko vzniku niektorých komplikácií, je nutné, aby ste rešpektovali odporúčania navrhnuté Vaším ošetrujúcim lekárom, respektíve operatérom.

Kedy a ako sa vykonáva náhrada kolenného kĺbu ?

Náhrada kolenného kĺbu sa vykonáva po vyčerpaní možností konzervatívnej liečby artrózy Vášho kolenného kĺbu, ktorá môže vzniknúť na podklade degeneratívnych zmien, úrazového postihnutia, zápalu, či vrodenej vývojovej chyby.

Samotná operácia sa vykonáva v celkovej anestézii (narkóze) alebo v regionálnej anestézii (spinálnej alebo epidurálnej anestézii), kedy je znečítlivejúca látka aplikovaná do chrbticového kanála. Oba spôsoby majú svoje výhody a riziká, o ktorých Vás podrobne informuje lekár - anesteziológ.

Pri samotnej operácii je najprv kolenný kĺb sprístupnený a upravený k náhrade a potom je implantovaná **kĺbová náhrada unikompartmentálna** (pri ktorej sa nahrádza len postihnutá

polovica kolenného kĺbui) alebo **totálna náhrada bedrového kĺbu** (nahradza sa celý kolenný kĺb, pričom jabĺčko zostáva vo väčšine prípadov pôvodné). Umelá kĺbová náhrada je zvyčajne upevnená do kosti kostným cementom. Miera zaťažovania operovaného kĺbu závisí na použitej metóde.

Aký je obvyklý pooperačný priebeh?

Pri nutnosti budú **krvné straty** súvisiace s operačným výkonom hrazené krvnými prevodmi. Prípadný nesúhlas s podaním krvných preparátov je nutné oznámiť lekárovi ešte pred operačným výkonom. Po operácii sú do kĺbu zavedené **drény k odvodu** krvi z kĺbovej dutiny, ktorá sa v nej nahromadila z operačnej rany. Drény budú odstránené podľa uváženia ošetrojúceho lekára, najčastejšie na druhý pooperačný deň.

Po operácii je potrebné používať barle, pomocou ktorých sa znižuje zaťaženie operovaného kĺbu. Pod dohľadom rehabilitačnej sestry bude vykonávaná rehabilitačná liečba, ktorá je neodmysliteľnou podmienkou pre zaistenie adekvátnej hybnosti Vášho kolenného kĺbu. Na 10. až 12. pooperačný deň, v závislosti na priebehu hojenia, sa odstraňujú stehy z operačnej rany.

Každý pacient s implantovanou umelou kĺbovou náhradou by mal absolvovať pravidelné ambulantné kontroly, a to v období 3, 6 a 12 mesiacov po operácii, s následnými kontrolami v približne 2-ročných intervaloch. V prípade akýchkoľvek novovzniknutých ťažkostí s operovaným kĺbom je potrebné navštíviť Vášho ortopéda čo najskôr.

Pre dosiahnutie očakávaného výsledku operácie rešpektujte prosím všetky lekárske odporúčania.

Je nutné si uvedomiť, že nový kĺb je umelou náhradou a nie rovnocenným zdravému prirodzenému kĺbu. Zvyčajne nie je po operácii dosiahnutý rozsah pohybu ako pri zdravom kĺbe. V niektorých prípadoch nedochádza k úplnému oedstráneniu bolesti, ale výraznému zmierneniu. Malá časť pacientov po operácii nie je s výsledkom operácie spokojná, napriek tomu, že boli vykonané všetky úkony na zabezpečenie dobrého výsledku.

Aké sú riziká plánovaného výkonu?

Po operácii niekedy dochádza k **zvýšeniu telesnej teploty**, ktoré, pokiaľ nie je dlhodobé, je obvyklé. Niekedy môže dôjsť na prechodnú dobu k pocitom nutkania na **vracanie**, eventuálne ku vracaniu. Jedná sa o možnú reakciu na narkózu či individuálnu neznášanlivosť niektorých

liekov proti bolesti. Zriedkavo sa môžu po výkone objaviť **spomalenie črevnej pasáže** a **poruchy močenia**.

Pri bolesti, poruchách hybnosti, citlivosti a zmene farby kože operovanej končatiny informujte ihneď lekára. Môže sa jednať o prvé príznaky **poruchy prekrvenia končatiny** ako následok poškodenia okolitých cievnych štruktúr, ktoré si môže vyžiadať ďalšie operačné výkony. Po operácii budete dostávať lieky a niektoré z nich Vám môžu spôsobiť **alergickú reakciu**. Preto je nutné pred operáciou o možných alergiách informovať lekára. Závažnou komplikáciou po akejkoľvek operácii môže byť **krvácanie, žilová trombóza** a následne aj **embólia**, s možnými fatálnymi následkami. Trombóza vzniká zrazením krvi v žile dolnej končatiny. K tomu prispieva spomalený tok krvi v operovanej končatine, kľčové žily, pooperačný opuch, ale tiež niektoré medikamenty, ktoré užívate (napr. antikoncepcia, antireumatiká). Preto je nutné tieto lieky pred operáciou vysadiť.

Obávanou komplikáciou po operácii je **infekcia a zápal** v operovanom kĺbe. Našťastie patrí medzi komplikácie zriedkavé. Infekcia môže byť len povrchová (postihuje len kožu a podkožie), alebo hlboká, zasahujúca až do vnútra kĺbu. V tom prípade ide o veľmi závažný stav, ktorý si môže vyžiadať ďalšie operačné zásahy (preplach a drénovanie kĺbovej dutiny, vybratie umelej kĺbovej náhrady) a dlhodobú antibiotickú liečbu. Tieto obávané infekčné komplikácie môžu končiť aj trvalým obmedzením hybnosti postihnutého kĺbu. Baktérie sa môžu do operačnej rany zaniestť krvou, napríklad pri prebiehajúcim infekčnom ochorení (angíny, chrípka, hnačky, močové infekcie) alebo z okolia. Preto je potrebné dbať na prísnu čistotu operačnej oblasti pred operáciou a po operačnom výkone. Je nutné dôkladné preliečenie pridružených infekčných ochorení v pooperačnom období. Prejavmi infekčnej komplikácie sú vzostup teploty, bolestivosť kĺbu pri pohybe alebo v kľude, začervenanie kože v okolí rany. Na všetky tieto príznaky je nutné lekára upozorniť nielen pri pobyte v nemocnici, ale aj po prepustení, pretože k infekcii môže dôjsť aj oneskorene.

Výnimočne môže dôjsť k poraneniu okolitých **nervových štruktúr**, ktoré sa môžu úplne spontánne upraviť. Vo výnimočných prípadoch môžu končiť aj čiastočným ochrnutím končatiny. Najčastejšie sa však objavuje zmena citlivosti kože v oblasti kolenného kĺbu, ktorá je spôsobená prerušením drobných kožných nervov v oblasti operačného rezu. U časti pacientov je tento stav trvalý. Vzácne dochádza k poraneniu iných, napr. cievnych štruktúr.

Niekedy môže dôjsť ku **ochabnutiu a skráteniu svalov** a úponov, **obmedzeniu hybnosti kĺbu** na základe kľudového postavenie končatiny a kĺbu v rámci hojenia. Tento stav si vyžiada dlhodobú a intenzívnu rehabilitáciu. **Vykĺbenie protézy, uvoľnenie alebo zlomenie častí protézy** môžu viesť k ďalšiemu operačnému riešeniu. **Zlomenina kosti** v okolí kĺbovej náhrady si môže vyžiadať prípadné dodatočné operačné výkony alebo predĺženie doby odľahčovania operovanej

končatiny. **Zlyhanie sutúry svalov, šliach a fascií** môže vzniknúť aj pri predčasnom a prílišnom zaťažovaní operovaného kĺbu.

Všetky spomínané komplikácie si môžu vyžadovať liečbu na intenzívnych oddeleniach, ďalšie operačné zákroky a môžu zanechať trvalé následky na zdravotnom stave. Hoci sa jedná o zriedkavé prípady, je potrebné, aby ste boli o nich informovaní a schopní tieto riziká rozpoznať a včasným oznámením príznakov umožniť lekárom ich včasné a úplné vyličenie. V prípade nejasností Vám otázky zodpovie personál nášho pracoviska. Detailné informácie podá ošetrojúci lekár a operatér.

Pacient **súhlasí** s prítomnosťou osôb získavajúcich odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania (žiaci stredných zdravotných škôl, študenti Lekárskej fakulty UPJŠ, a pod.) pri zákroku a zároveň **súhlasí** s tým, aby osoby získavajúce odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania mohli nazerať do zdravotnej dokumentácie v nevyhnutne nutnom rozsahu. Všetky tieto osoby sú povinné o zistených skutočnostiach zachovávať mlčanlivosť.

Pacient **súhlasí** s možným uverejnením údajov, ktoré boli vyšetrením alebo liečením pacienta získané, vo vedeckých publikáciách.

V prípade nesúhlasu s vyššie uvedenými je potrebné vyjadriť cielený nesúhlas na niektorú z uvedených oblastí.

Pacient potvrdzuje, že poučenie mu bolo nižšie podpísaným lekárom osobne a ústne vysvetlené, že mal čas a možnosť ho zvážiť, porozumel mu a mal možnosť klásť doplňujúce otázky, ktoré mu boli zodpovedané.

Áká je možnosť inej liečby tohto stavu?

V prípade, že Vám bola našim lekárom doporučená implantácia umelej náhrady kolenného kĺbu neexistuje alternatívna liečba. Je možné ponechanie stavu bez operačného zásahu a pokračovať v doterajšej liečbe v zmysle používania liekov a prípadne injekcií na zmiernenie ťažkostí.

Ste liečení na pracovisku, na ktorom prebieha aj výučba budúcich zdravotníckych pracovníkov (žiaci stredných zdravotných škôl, študenti Lekárskej fakulty UPJŠ a pod.). Prosíme Vás o trpezlivosť

a spoluprácu pri ich vzdelávaní. V prípade nesúhlasu s ich prítomnosťou pri Vás nás o tom informujte. Všetky tieto osoby sú povinné o zistených skutočnostiach zachovávať mlčanlivosť.

Údaje o Vašej liečbe a jej výsledkoch môžu byť použité vo vedeckých a odborných publikáciách. Nikdy však nedochádza k zverejneniu osobných údajov o pacientoch.

Pacient potvrdzuje, že poučenie mu bolo nižšie podpísaným lekárom osobne a ústne vysvetlené, že mal čas a možnosť ho zvážiť, porozumel mu a mal možnosť klásť doplňujúce otázky, ktoré mu boli zodpovedané. Pre operáciu sa rozhodol dobrovoľne a s uvedomením si možných rizík. Považuje rozsah poučenia za dostatočný pre svoje rozhodnutie o operácii.

S výkonom súhlasím.

Miesto podpisu: Košice

Dátum a čas:

Podpis a pečiatka lekára:

Podpis pacienta: